

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מתנת הנסיונות

פרשת יתרו

בס"ד | גיליון מס' 365

כיצד חשבון בנק שמימי הפך אדם למיליונר?

וישמע יתרו (י"ח, א)

כי נסיונות הם מתנה אלוהית, דרישת שלום חמה מלמעלה. בעצם, זהו רמז ברור לכך שה' חפץ במלאכת הקודש של היהודי המתמודד, הוא רוצה להעמיד אותו למבחן ולמצוא את לבבו נאמן. כי כשיעמוד בנסיון – יפתחו לו מלמעלה שערים נוספים, יינתנו לו מתנות נוספות. רוצים לראות אותו עומד בנסיונות בגבורה, ואז יעניקו לו בשפע רב!

בראשית פרשת השבוע, מגיע יתרו לבקר את עם ישראל, לאחר שמע על קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. ומה יתרונו של שני מאורעות אלה? – ששניהם כללו נסיון קשה ומר. קריעת ים סוף היה נסיון קשה באמונה, ובעת מלחמת עמלק הוא ניסה לקרר את עם ישראל, ככתוב בו 'אשר קרר בדרך'. יתרו שומע שעם ישראל הוא עם שנאבק, עומד בנסיונות וזוכה למעלות יתירות – וזה מביא אותו לחפוף להצטרף לעם כזה, שנסיונותיו אומנותו, שגדל מכל קושי, שנלחם ומנצח!

הדבר נחשף גם בדברי ה'תפארת שלמה' על הפסוק בפרשת בא 'והגדת לבנך ביום ההוא לאמור', כי המסר אותו יש להגיד לבנים הוא בדיוק זה: ראו נא ראו, כל מה שעם ישראל זכה בו במהלך השנים – הוא רק עקב עמידה בנסיונות. הקשיים שלנו זה מקור הכח שלנו, ההתמודדות שלנו הן הכספומט ממנו אנו שולפים את הטובות שבמתנות. אחים יקרים, נסיונות זה לא קל, אבל זה רגע של מקפצה אל על, רגע שה' מזכה אותנו בו לטוב לנו כל הימים!

הבה נפנים זאת, בדיוק עבור הרגעים הללו שהחברותא לא הגיעה וקשה ללמוד, כשמיגיעים למקום בו יש נסיונות בשמירת העיניים, כשיש קבוצה העוסקת בדבר לשון הרע עסיסי או אפילו מול התמודדות גשמית כל שהיא. הבה נזכור שהקושי הוא אכן קושי, אבל ככל שהוא קשה יותר – יש בו מנוף אל מקום גבוה יותר, הוא נותן יותר כח ועוצמה, הוא מהווה בסיס חזק ואיתן להמשך התפתחות והעצמה!

וכשנפנים זאת אל ליבנו, לא נירתע מהנסיון אלא נשוש לעמוד בו, להתגבר עליו בכל הכח. נבין שאנו נמצאים ברגע של הזדמנות, ונצל אותו היטב כמיטב יכולתנו. ברגע הנסיון נרגיש כי נבחרנו משמים לקבל מתנה רוחנית או גשמית, הבה נעמוד בנסיון בכל הכח ונוכיח שאנו ראויים למתנה הזו, ובכך נזכה להודות על הנסיונות ולהלל על שעמדנו בהם!

חשבון הבנק השמימי

היה זה בשעת אחר הצהריים נעימה, באחד מבתי החולים הגדולים בארצות הברית. יהודי שנקלע לבית החולים לבקר את רעהו, גמר אומר בלבו כי אם הוא כבר כאן – למה שלא יזכה במצוות 'ביקור חולים' נוספת. הוא התהלך במחלקה וחיפש האם יש יהודי נוסף המאושפז בה, ועד מהרה גילה יהודי מבוגר למדי, השוכב במיטה חלוש וחסר כח כשאינו ליצידו, מצבו הרפואי נראה מאוד לא מרנין, בלשון המעטה, ולפיכך החליט לבקר אותו ולדרוש בשלומו.

כל יהודי שחי בעולם, עובר במשך חייו נסיונות למכביר, מתמודד לא פעם עם אתגרים לא קלים, נאבק מול קשיים שונים. למעשה, כל החיים שלנו הם מסכת ארוכה של התמודדות גדולות וקטנות, רוחניות וגשמיות, יומיומיות לצד כאלה הבאות מעת לעת.

זה עלול לבוא לידי ביטוי בנסיון בשמירת עיניים, בהימנעות מדיבורי לשון הרע, בבלימת הפה כדי שלא לפגוע במישהו, או בהתגברות על היצר המסית להפסיק מלימוד התורה או לוותר על השיעור הקבוע. זה יכול להתבטא דווקא בקושי רוחני בחייו של ילד, בהתמודדות בריאותית או אתגר כלכלי. כל המקרים הללו הם נסיונות שהקדוש ברוך הוא מעמיד אותנו בפניהם, ואנו נאלצים להתמודד מולם, להיאבק בכל הכח, להחזיק מעמד בעוצמה כבירה, ולהשתדל לנצח.

כל יהודי שואל את עצמו, בעצם, למה לנו כל זה? למה ה' לא ברא אותנו באופן שחיינו יתנהלו על מי מנוחות? מדוע בורא עולם מציב בפנינו כל כך הרבה אתגרים? למה שוב ושוב הוא מעמיד את אותנו בפני נסיונות קשים? מדוע אנו נדרשים להתמודד פעם אחר פעם, להיאבק בכל הכח? למה כל החיים שלנו הם דרך רוויית מהמורות ומכשולים ואנו צריכים להתגבר עליהם? מה המטרה ומה התכלית בכל הקשיים הללו, למה אנו נאלצים לעבור אותם?!

לפנינו התשובה – והיא תגלית שכדאי להכירה, ובד בבד נוסכת בנו כח: משל למה הדבר דומה, לאדם שבנה מבנה בן 5 קומות, עברו כמה שנים והוא חפץ להוסיף ולבנות עוד חמש קומות, כדי שיהיה בידי נכס הרבה יותר משמעותי – בניין בן 10 קומות. הוא מזמין קבלן, פועלים, מנופים, חומרי בניה וכל הנלווה, והללו מתחילים במלאכתם. ואז נער צעיר מתבונן מהצד ושואל: 'למה לעסוק שוב במלאכת הבניה המתישה? הלא הבניין כבר בנוי, למה להתאבק שוב עם פועלים ומנופים?!

כל בר דעת מבין שזו שאלה חסרת הגיון. הלא הדבר ברור – בכל פעם שמבקשים להוסיף קומה או כמה קומות לבניין – נדרשים שוב להביא קבלן ופועלים, להתלכך באבק, לשמוע את נהמת מכונות הקידוח, להתמודד עם כל הנלווה לבניה – כי זו הדרך ואין בלתה. אם רוצים להגדיל את שווי הנכס, יש לבנות אותו היטב, וזה אפשרי רק תוך התמודדות עם כל הקשיים הנלווים לבניה. אם מבקשים שהנכס יהיה שווה יותר – יש להתאמץ עבור כך!

והוא הדין, כך נחשף ב'ספר חסידים', בכל עניין הנסיונות. כשהקדוש ברוך הוא חפץ לתת מתנה לאדם, לא תמיד הוא ראוי להגדלת שווי הנכס של נשמתו. לא בכל פעם מגיעה לו המתנה שה' חפץ לתת לו. מה עושה בורא עולם? – מעמיד אותו בנסיון, ואז הוא מתאמץ. הוא נאבק, הוא מתאבק, לפעמים הוא אפילו מתלכך בשוליים – אבל מוסיף להילחם. זה מה שבונה את נפשו, זה מה שמגדיל את השווי של הנכס האמיתי השוכן בקרבו – נשמתו הטהורה!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם – י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

הוא קרב לאותו יהודי זה, פנה אליו ושאלו למצבו. הלה הגיב במאור פנים, נראה כי זה עידן ועינים המתין שמישהו יתעניין בו. המבקר שמח על ההזדמנות, והחל בשיחה עם היהודי הזר השוכב לפניו, כשהוא שואלו לשמו ולמאורעות חייו, למצבו הבריאותי ולתכלית שהייתו בבית החולים...

ואז, שמע היהודי המבקר מפי אותו אדם משפט מצמרר, שמעט מאיתנו היו מעיזים לאומרו: 'דע לך, יודע אני שימי ספורים, לא נותר לי עוד הרבה זמן עד שאגיע לבית דין של מעלה. ובכל זאת, כשאני עורך את חשבון נפשי, חייב אני לציין בפניך כי הנני רגוע ושליט!'

היהודי המבקר נפעם. הן כל אחד מאיתנו חושש מרגע התייצבותו מול בית דין של מעלה. הכיצד יהודי זה אכן רגוע ושליט? שמה נשתבשה עליו דעתו חלילה!?

ואז, הוסיף היהודי החולה וסיפר, סיכם את מאורעות חייו: בצעירותו, עבר את אימי מלחמת העולם השנייה, שתה את כוס התרעלה עד תומה. כשניצל, אוד מוצל מאש, היגר לארצות הברית ובנה את ביתו. נולדו לו כמה ילדים, אולם הם עזבו את מורשת בית אבא וסבא, ולמעשה זנחו אותו לגורלו, גלמוד ובודד. כל אחד מהם מצא לו עיסוקים משלו, והוא נותר לבד...

'עברו עליי נסיונות קשים בעיניי קדושה שאיני יכול לתארם בפניך', תיאר הזקן באוזני היהודי המבקר כשדמעות בעיניו, 'הייתי אדם מבוסס למדי, שאין לו כל מחוייבות משפחתית, מה שחז"ל מכנים 'דווק הדר בכרך של רומי'. הייתי אדם שיכול לעשות ככל העולה על רוחו, והנסיונות ארבו לי בכל פינה...

ואז, הקדוש ברוך הוא העניק לי תובנה משנת-חיים: דמיינתי, שבכל התגברות על נסיון - אני מרוויח חמישה דולרים. ממש כך. ניהלתי רישום במוחי, לפיו בכל פעם שאני יוצא מהבית יש לי יתרת זכות של כך וכך, והנה כי כן - עברתי ברחוב פלוני ולא טימאתי את עיניי - נוספו לי חמישה דולר. הגעתי לקיוסק ולא הצצתי בעיתון - עוד חמישה דולר. עמדתי בנסיון או בפיתוי שממש קשה לעמוד בו - זכיתי את חשבוני בעשרה דולרים, לפעמים בחמישה עשר דולרים אם היה קשה עוד יותר!'

האיש נשם עמוקות, ניכר שגילוי הרהורי לבו לא קל לו במצבו הרפואי הנוכחי, ובכל זאת התאמץ והמשיך: 'הפכתי את 'חשבון הבנק' הזה לכמו חשבון בנק חי. מדי ערב הייתי מהרהר כמה הרווחתי היום, כל שבוע עשיתי חשבון בכמה התעשרתי, אחת לרבעון ערכתי מאזן רווח והפסד. לכל נסיון בו עמדתי הצמדתי תג מחיר בדולרים, כביכול הרווחתי את הסכום הזה. זה מה שנתן לי כח...

והאמת, הלכתי והתעשרתי. שיטת הספירה הזו הוכיחה את עצמה ובגדול. עד מהרה כל הנסיונות נמאסו עליי, הרגשתי שהם לא מספיק אתגר ואינם רווח מספק עבורי. הרגשתי שאני מתקרב באמת לבורא עולם, שהוא מחזיק בידי ונותן לי כח, שהוא אוהז בנפשי ומזרים אליי עוצמות כבירות...

כך עברו עליי עשרות שנים! - אמר אותו יהודי חולה בהתרגשות אין קץ, 'חשתי טעם רוחני שאיני יכול לתאר בפניך כמה הוא מתוק, מרומם, עילאי וזך. הרגשתי קשור עם הקדוש ברוך הוא בקשר יומיומי ובלתי נפרד, כאילו הוא סופר אתי את חשבון הדולרים שלי, ואין לך מושג באיזה אושר מדובר...

והיום, רגע לפני שאני עולה השמימה, האמן לי שאני רגוע. אני יודע שבורא עולם מחזיק את הקוד לחשבון הבנק שלי, עוקב אחריי יחד אתי ויודע כמה הוא מלא בעשרות אלפי דולרים כאלה שהרווחתי בימי חלדי בעמל ובידע. רציתי שמישהו יידע על השיטה הזו לפני לכת מהעולם...' - גילה היהודי הזקן את הסיבה לכך שפתח את סגור לבו, ואחר ביקש מהיהודי שביקרו להניח לו לנוח, כי הגילוי דרש ממנו מאמץ כביר...

את כל העדות המרטיטה הזו שמע היהודי המבקר בבית החולים, וממנו הגיעו הדברים אל המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, מפיו שמענו את הדברים. וללמדנו בא:

כשיודעים להעריך מהו נסיון, כשהמוח מתרגם אוטומטית כל נסיון להזדמנות, כשחשים את הרווח הנצבר מכל נסיון בו עומדים בגבורה - הנסיונות הופכים קלים יותר, נותנים כח, מעניקים עוצמה. כי זה טבעו של נסיון - הוא נועד לתת לנו כח, לרומם אותנו, להפוך אותנו לטובים יותר, לשווים יותר, לרמי מעלה הרבה יותר!

אחים יקרים, לכולנו יש נסיונות. איננו אומרים שהם קלים, הם מלהזכיר. נסיון הוא אכן אתגר, הוא לא פשוט כלל וכלל. אבל הוא ריווחי מאין כמוהו, וכשמתבוננים בו באופן נכון - מבינים שכל כולו רווח טהור וזך. הבה ניקח כח מהעדות המרטיטה הזו, נאמץ את שיטת הפעולה הנפלאה הזו, הבה נעמוד בכל נסיון בגבורה ונהפוך למיליונרים עתירי עמידה בנסיונות!

שיחת מוסר מהנשיא הפולני

היה זה ערב ימי מלחמת העולם השנייה, כשרוחות המלחמה החלו לשרוק בעוז. בישיבת נובהרודק שבבאליסטוק הפולנית הצטנפו התלמידים בחדרה, אולם ראש הישיבה עדיין נדרש לספק להם את מזונם. הוא סיכם עם יהודים בעלי מאפיות כי

יפרישו כיכרות לחם לטובת תלמידי הישיבה, ובשל החשש הגדול להסתובב בחוצות - שלח את תלמידו, לימים הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, שהיה נמוך קומה וכחוש בשר ונראה כילד, ללכת אל המאפיה ולהביא ממנה את הלחם.

עם צאתו לדרך, גילה יעקב הצעיר רחש בחש בחוצות. הוא ביקש לברר מה הסערה המתרגשת, ונאמר לו כי נשיא פולין בכבודו ובעצמו עומד לשאת נאום בכיכר, ולפיכך כוחות משטרה גדולים נמצאים בשטח ומפלסים לו דרך. הנער הבין כי מוטב לו להישאר על עומדו ולא לעורר תשומת לב מיותרת, ונותר לעמוד שם, בשולי ההמונים המתאספים בכיכר.

דקות ארוכות חלפו, והנה נשיא פולין הופיע במלוא יקרו. הוא עלה אל הדוכן, ופרש בפני אלפי הנאספים את הדילמה המונחת עתה לפתחה של ממשלת פולין. הנשיא הנאצי הגרמני דורש מאיתנו לתת לו את דאנציג - עיר הנמל הגדולה שהיא כמובלעת בשטח גרמניה! - הרעים קולו של הנשיא, 'ובפרלמנט חלוקות הדעות: יש אומרים כי אם ניכנע הוא יימנע ממלחמה, ויש אומרים כי אם ניכנע - זו תחילת הסוף של פולין, כי הוא ידרוש עוד ועוד, עד שיכניע גם את וורשא הבירה!'

הנשיא הוסיף לתאר את הרוחות הסוערות בפרלמנט הפולני, כיצד הללו טוענים שיש להיכנע לדרישתו החצופה של היטלר ימ"ש, וקבוצה אחרת טוענת שלא יתכן להיכנע, כי היטלר מדבר על דאנציג ומכוון לוורשא - הבירה הפולנית החשובה. ואז הרים הנשיא את קולו, והודיע בשער בת רבים:

'ואני אומר לכם, כי הגרמני רוצה את הכל. הוא רוצה את וורשא! לא ניתן לו את דאנציג בשום פנים ואופן, כי מבקש הוא את וורשא, ורק פותח בקרב על דאנציג! נעמוד איתנים ולא ניתן לו כל דריסת רגל בגבולותינו, כי אם ניתן לו את דאנציג - וורשא נפול תיפול לפנינו! - סיכם הנשיא את ההחלטה, וכל הקהל הריע...

בדבריו אלה קבע הנשיא הפולני כי אינו נכנע, ובכך נפתחה מלחמת העולם השנייה, והשאר הלא הוא כתוב על גבי דפי ההיסטוריה. אולם עבור הנער הצעיר יענק'לה גלינסקי שעמד בסמוך, היה בדברים הללו הרבה יותר...

הוא נשא את רגליו ושב בריצה לשיבה. כששאלוהו היכן הלחם שהיה אמור להביא עמו - הסביר כי רוחות המלחמה סוערות מאוד בחוץ, ולנוכח ההתפתחויות מסוכן ללכת להביא את הלחם. 'אבל גם אם אין לחם, דעו לכם ששמעתי 'שיחת מוסר' מנשיא פולין, הסכימו ושמעו!'

כל החברים עשו אוזניהם כאפרכסת, אף שחלקם הגיחו כי הוא חומד להם לצון, בדרכו רוויית חוש ההומור... ואז סיפר להם הנער הצעיר על נאומו של נשיא פולין ודבריו אודות המלחמה, והוסיף - עוד טרם הפך למגיד מישרים נודע:

'כששמעתי אותו - הבנתי מהי מלחמת היצר. הוא אף פעם לא בא ישירות על ורשא, תמיד הוא מתחיל מדאנציג. הוא לא יפתח במלחמה על זה שהבחור לא יפתח ספר, הוא ינסה לזנוב בחצי השעה האחרונה של היום, בפעם אחת בה יראה משהו שאינו ראוי, באיזה לשון הרע קטנצ'יק כזה, כמעט בלתי מורגש... הוא יאמר לבחור כי הוא מניח לו את לבו - את הבירה, הוא רק מבקש עיר נמל קטנה, בשוליים...

ולא היא! - הרעים קולו של הנער הצעיר, 'כפי שהנשיא לימד אותי: קרב על דאנציג - הוא קרב על כל הקופה. מלחמה קטנה - היא המלחמה הגדולה באמת. כניעה במשהו אחד - היא בעצם תבוסה מוחלטת. אל לנו להתפתות להיכנע ליצר הרע ולו בנסיון קל - כי זו הדרך שלו להבקיע את החומה, ולהביס אותנו בקרב הגדול!'

לימים, כשכבר הפך למגיד מישרים מפורסם, שב הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל וסיפר את הסיפור, בהוסיפו:

'אחים יקרים, זהו הנסיון כולו. היצר הרע מחפש כל העת את הסדק הקל, את הנקודה המזערית בעדה יוכל לחדור פנימה, לנפץ את הנשמה היהודית. עלינו לעמוד כחומה בצורה כנגדו, רק זו הדרך לשמור על הלב והנשמה היהודית חזקים ואתנים לאורך ימים ושנים, מתוך קרבת ה' רצופה ומופלאה!'

וכל מילה נוספת מיותרת. הנה כי כן, יושב אדם ולומד והיצר מנסה לפתות אותו לשיחה קצרה, לכוס קפה מיותרת. הוא יוצא לרחוב, ומולו ניצבים מראות שאינן ראויים. הוא שומע קבוצה עוסקת בלשון הרע, יש לו נסיון ברגע של כעס...

אחים יקרים, הבה נעמוד חזקים ואתנים. הנסיון הוא דרך של היצר לנסות להבקיע סדק בנשמתנו, לארוב לכל הקדוש והיקר לנו ביותר. אם נעמוד חזקים נגד כל נסיון קל או קשה - נזכה שליבנו יתחזק בעוצמות רוחניות כבירות, לקרבת אלוקים רציפה ומרוממת, ולשפע מתנות משמים כראוי לעומדים בנסיונות!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס